

DYKDALBEN

Organ för FLOTTANS MÄN, KARLSTAD - VÄRMLAND

En avdelning av Riksföreningen Flottans Män.

NR 2 Oktober 2022 Årgång 16

KARLSTAD-VÄRMLAND
FLOTTANS MÄN
Kamratskap Örlogstradition Sjöförsvar

Hälsar er Välkommen till...

Dags att anmäla sig till Oktoberfesten den 27 okt. 17.00

Vi serverar en genuin tysk mat och dryck samt tyrolermusik och andra spännande upptåg denna kväll.

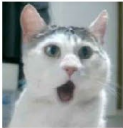
Missa inte höstens höjdpunkt. Allt detta för 150 kronor

Puben öppen från 16.00 till 16.05...och sen hela kvällen.

Anmäl till Kenneth 0763220351 epost: recycle627@gmail.com

eller Göran 0704150276 epost: karlstad@flottansman.se

Peter Stålhammar 0705560851 epost: pm@steelhammer.se

De var som... ! så länge skutan kan gå, så håller vi på.

INNEHÅLL 2 Ordföranden har ordet 3-5 Från oskuld till frånskild
(fortsättning) 6 SS Polstjärnan 7 SS Freja af Fryken

Ordförande har ordet

Nu är sommaren definitivt över och hösten har gjort sitt intåg. Förhoppningsvis har alla haft en skön och avkopplande sommar. Flottans män har haft måndagskaffe som har varit populärt bland besökarna. Det har även fixats och donats i lokalerna. Vi firade nationaldagen och Marinen 500 år samtidigt med flagghissning och gräddtårter.

Flottans män har besökt Freja i Kil och även fått en åktur med Polstjärnan.

En jazzkväll har vi haft i september där Gunnar Watz berättade om jazzens historia och spelade flera svängiga låtar. Ni kan läsa mer om dessa aktiviteter i tidningen.

Det medföljer även en inbjudan till Oktoberfesten.

När det gäller omvärlden har säkerhetsläget försämrats ytterligare i Ukraina. Ukrainas armé har visserligen varit framgångsrika i sitt försvar av landet men med Putin vet man aldrig vad han kan hitta på.

Glädjande att vårt försvar fått de resurser de sedan länge efterfrågat så de kan förstärka inom alla vapengrenar. Även civilförsvaret håller på att byggas upp igen.

Kan rekommendera alla som vill göra en insats att gå med i försvarsutbildarna där man kan vara med på föreläsningar eller söka olika kurser.

Som medlem i Flottans Män bidrar du också till försvaret.

Alla man på däck!

Kom igen och skicka in en bild eller en berättelse från er tid inom flottan.

Alla har väl nåt minne från sin tjänstgöring eller har du en bild så hör av dig till redaktionen. Skickar du in ett foto brevledes så kan vi scanna in den och återsända den tillbaka till dig. Så du behöver inte vara orolig att mista bild/bilder. Är säker på att det är många av våra medlemmar som varit med om något spännande eller kul under sin tid. Sätt fart och leta i era gamla gömmor.

/Redaktionen

Du har väl inte glömt att betala medlemsavgiften?

Bara 250 kr. Betala till bg 5231 - 9357 eller Swischa till 123 474 4454.

Gåvor emottages tacksamt.

Glöm ej skriva ditt namn.

Foto: Bill Ivansson

DYKDALBEN

Organ för Flottans Män; Karlstad-Värmland
avdelning av Riksföreningen Flottans Män.

Ansvarig utgivare Göran Olsson.

Redaktör Göran Olsson

För signerade artiklar ansvarar författaren, för osignerade artiklar ansvarar redaktören. Redaktionen tar inget ansvar för insänt ej beställt material.

Verksamheten sker i samarbete med
Studieförbundet Vuxenskolan Värmland.

Kapitel 6 fortsättning

Kungliga Flottan

Efter övningarna återvände vi oftast tillbaka till Gålöbasen. Ibland gick vi dock till civila hamnar, och vi var vid flertalet tillfällen i Visby. Under sommaren 1963, efter semester, gick vi på utlandsbesök till Stavanger på Norges sydvästkust. Resan till Stavanger var en prövning, riktigt busväder och första gången som jag var riktigt sjösjuk. Vi kom dock helskinnade fram till Stavanger. Studiebesök och utflykter i våra värdars regi. Med blåkrage och mössan käckt på svaj så hade jag inte svårt att få kontakt med de norska tjejerna. Eller var det tjejerna som tog initiativet? Mitt första utlandsbesök med svenska flottan blev ett trevligt besök.

På sensommaren blev jag befordrad till furirsaspirant med korprals grad. Jag hade dock fortfarande sjömansuniformen och rundmössan.

Kapitel 7 Fast anställning

September 1963, efter genomförd slutövning mönstrade jag och flera med mig av från T 102 Plejad för transport till Karlskrona. Jag hade efter kontraktstidens utgång valt att fortsätta i flottan tills vidare. Nu skulle furirsskolan börja, men först skulle vi genomföra uniformsbyte, kavaj, vit skjorta och slips. Som elev på furirsskolan var vi återigen förlagda på af Trolle men nu i kasern Najad närmast Vallgatan.

Utbildningen i Karlskrona oktober 1963-maj 1964 bestod i huvudsak av civila ämnen som matematik, fysik, svenska m.m. Dessutom hade vi verkstadsutbildning, teori och praktik. Utbildningen i folkskolan i Kil gick väl inte så bra men nu blev jag tilldelad bokpremie.

Under utbildningstiden i Karlskrona skulle jag passa på att ta körkort, det är ju inte så lätt när man är sjökommenderad. Jag började på bilskola och kom överens med skolan att mina praktiska körlektioner skulle genomföras på min lunch och starta och avslutas vid Trolle. Det hela flöt på bra och jag fick uppkörningstid runt påsk 1964. Under vår ordinarie utbildning hade vi också gymnastik. Efter ordinarie gymnastikpass fick vi fria händer, de som ville kunde spela handboll. Jag blev tillfrågad om jag ville vara med, mera som utfyllnad, och jag hängde på. Det bar sig inte bättre än att jag sprang ihop med en motspelare och knäckte ett mellanben i ena foten. Till Karlskrona lasarett för röntgen, det var en spricka i benet, och sedan gipsad fot. Jag gick gipsad resten av tiden i Karlskrona, 6 veckor. Någon uppkörning och körkort blev det inget av.

fortsättning nästa sida →

Utbildningen fortsatte från mitten på maj till och med 2:e september 1964 med yrkesutbildning, återigen på Berga. Vi inkvarterades nu i Vega och Vesta, som kallades för tårkartongerna. Det var runda och relativt nybyggda kaserner. Vi var tre elever i varje rum och gemensamt toalett och tvättutrymme. Yrkesutbildningen var även denna gång huvudsakligen förlagd till Gustav V som låg akterförtöjd vid Berga. Vi motormän hade maskinist/flaggmaskinist Bertil Rydholm som klassföreståndare och 1:e instruktör. Bertil Rydholm slutade sedermera i flottan och blev ingenjör på KaMeWa i Kristinehamn.

Sommaren 1964, juni månad, var den sovjetiske regeringschefen Nikita Chrustjov på statsbesök i Sverige. Vi elever från yrkeskursen på Berga stod parad på Skeppsholmen i samband att Chrustjov embarkerade en torpedbåt för transport till det egna fartyget. Jag kommer inte ihåg namnet på fartyget, men det var någon form av civilt kryssningsfartyg.

Efter avslutad yrkesutbildning var det återigen dags för transport till Karlskrona. Nu skulle vi ha 6 veckors verkstadsutbildning innan det var dags att mönstra ombord igen.

Kapitel 8 Befordran till furir

Efter avslutad utbildning blev jag befördrad till furir. Mäktar stolt förstås.

Från mitten på oktober 1964 var det åter dags för tjänstgöring ombord. Återigen på torpedbåt typ Plejad. Jag var nu maskinbefäl i förliga maskin med skeppsnummer 22. Jag kan dock inte komma ihåg vilket av fartygen, men förmodligen T 103 Polaris.

Fartyget var mitt i pågående övningsperiod med torpedskjutningar, artilleriskjutningar och navigeringsövningar m.m. När övningsåret närmade sig slutet skulle fartygen ombasera till Djurgårdsvarvet för årlig översyn. Isarna i skärgården tillät ej att den lätta flottan genomförde övningsverksamhet på vintern. Skrovet var helsvetsat i relativt tunn plåt, men det var i första hand bronspropellrarna som tog stryk av isen.

Om jag minns rätt så var det löjtnant Gustav Taube som var 1:e officer och som UM, uppbördsmaskinist var det UO 2 maskinist Rune Eriksson. Jag tror också att UO 2 maskinist Karl-Erik Borg var UE, uppbörds-elektriker (dagens 1.maskinist). Fler befäl som kan ha tjänstgjort ombord 64-65 var furir Leif "Sippan" Stenkvisst, som senare blev fackligt engagerad. Furir "Ekis" Ekander var torpedhantverkare ombord och furir Kalle More'n var signal 1:a. Högbåtsmänen, Hbm, Allan "Slaktaren" Nilsson med skeppsnummer 21 i förliga maskin och "Wille" Wile'n som var telehantverkare.

Under vintern 1965 då vi låg på örlogsvarvet i på Djurgården gjorde jag ett nytt försök med mitt körkort. Jag anmälde mig på Karlaplan's bilskola och talade om att jag kunde köra. De gav mig dock inga genvägar utan jag fick köra mig igenom alla delmomenten. Jag blev godkänd på körskolan och fick tid till uppkörning. Mitt körkort blev utfärdat den 16/3 1965.

Under mars månad 1965 genomförde jag utbildning till skyddsdykare. Den 1 till den 6 mars (observera att det var 6 dagarsvecka) genomfördes grundläggande utbildning i Karlskrona. Den praktiska delen var dels i simhallen på Sparre och dels i dyktanken inne i örlogshamnen. Teoridelen handlade mycket om dyktabeller, hur länge man kunde vara nere på vissa djup, dykmaterielen som skulle användas, och naturligtvis mycket om dyksäkerhet. Praktiskt genomförde vi dykningar i Sparres bassäng där instruktörer kunde ha bra uppsikt på oss. Vi skulle bland annat ta av utrustningen på botten, stiga till ytan. Därefter dyka ner till botten och sätta på sig utrustningen igen. Det gällde att andas ut innan man andades in för att blåsa ut allt vatten från munstycket.

Del 2 av utbildningen genomfördes på Berga tiden 22 till 27 mars. Vi hade praktisk utbildning, dels i skyddstjänstskolans övningsanläggning Särimer och del genom praktiska dyk utomhus (mars månad) på den gamla jagaren Oskar 2, O2. I Särimer skulle vi både svetsa och skjuta med bultgevär nere i vattnet. Spännande och lite farligt. På O2 skulle vi dyka och dokumentera demolerad propeller. Jag blev godkänd som skyddsdykare till 10 m. De dykardräkter vi använde var så kallade torrdräkt. Det var i princip en stickad overall som värmelager under själva dykardräkten. Dräkten två delad, underdel där ben och fötter satt ihop och själva byxdelen gick ända upp till bröstkorgen. Överdelen som en tröja med huva och öppning bara för ansiktet. Övre delen av byxdelen och undre delen av tröjdelen rullades ihop tillsammans och utanpå rullen ett gummiband. Att sätta på sig dräkten var inte helt lätt och krävde att jag hade medhjälp. Bland annat måste jag tränga in huvudet i en tätsittande gummihuva och tvinga händerna genom vattentäta manschetter som ibland begränsade blodcirkulationen. Dräkten kalkades på insidan för att underlätta påsättningen.

När dykningen skulle på börjas var jag tvungen att stå lodrätt för att pressa ut luften i dräkten genom en ventil placerad på toppen av huvan. Med luft i dräkten blev dykningen näst intill omöjlig. När luften pressades ut av vattentrycket gällde det att ha "grejerna" på rätt ställe. Det kunde hända att det klämde på testiklarna på ett obehagligt sätt och det gick inte att rätta till när dykning väl påbörjats. På något sätt lyckades vatten sippra in vid skarvar och då var det inte så behagligt att dyka bland isflak. Dräkterna byttes så småningom ut till våtdräkter.

Fortsättning i nästa nummer.

Flottans Män och SS Polstjärnan

16 juli 2022 var Flottans Män ute med SS Polstjärnan.

Karlstadhus

SANDÅ
Hela Sveriges måleri.

Plåtslageritjänst
i Karlstad AB 070-25 25 265

**SOTNING
VENTILATION**

Flottans Män och SS Freja af Fryken i Kil

Bilder: Lars Ingvar Schützer

Bild 2 i mitten: Originalmanometern som visar trycket i ångpannan, den fungerar fortfarande!

Bild 3 längst till höger: Verktyg som levererades då fartyget byggdes! Värt att notera: Storlekar på muttrar och bultar som var standard på 1800 talet, skiljer sig från dagens mått. Så dessa originalverktyg kom åter till bruk vid restaureringen av Ångmaskinen efter bärgningen.

Bild 2 till höger: Två provtryckscertifikat, som dom såg ut på den gamla goda tiden.

Bild 3 till höger: Handopererad matarvattenpump.

VÅR MARIN 500 ÅR

I EN SPECIALUPPLAGA FÖR DIG SOM
TILLHÖR FLOTTANS MÄN

Vår Marin 500 år ges av Attunda Skeppsförlag AB på uppdrag av Marinen med anledning av Marinens 500-års jubileum 2022.

Reklamidé

Murverket

**AHLMARK
LINES A.-B.**

GRUMS

Styrelsen 2022

Ordförande
Göran Olsson
mobil 070 - 415 02 76
karlstad@flottansman.se

Vice ordförande
Lars Ingvar Schützer
mobil 0709 - 108 461
schytzerx@yahoo.se

Kassör
Kenneth Magnusson
mobil 0763 - 220 351
recycle627@gmail.com

Sekreterare
Kerstin Erlandsson
mobil 0706 - 278 218,
kerstin.erlandsson@
mbox301.tele2.se

Ledamot, klubbmästare
Rolf Hård
mobil 0703 - 188 549
rolf.hardh@gmail.com

Suppleant, stugfogde
Curt Gustafsson
mobil 0709 - 933 935
kurt@svenskaskyltar.se

FLOTTANS MÄN
KARLSTAD - VÄRMLAND

Bg 5231 - 9351, Org. nr 802498 - 3911,
Hemsida: www.flottansman.se/karlstad

